

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMAS

2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas apibrėžia visuomenės sveikatos priežiūrą, šios priežiūros sistemos struktūrą ir valstybinį reguliavimą, nustato visuomenės sveikatos stiprinimo, ligų ir traumų profilaktikos, visuomenės sveikatos saugos ir kontrolės pagrindus, fizinių asmenų teisės verstis visuomenės sveikatos priežiūra įgijimo ir jų profesinio tobulinimo pagrindus, juridinių ir fizinių asmenų teisinius santykius visuomenės sveikatos priežiūros srityje.

2. Visuomenės sveikatos priežiūrą reglamentuoja šis Įstatymas, kiti įstatymai bei kiti teisės aktai, reguliuojantys atskiras veiklos sritis, darančias įtaką visuomenės sveikatai.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Visuomenės sveikata** – gyventojų visapusė dvasinė, fizinė ir socialinė gerovė.

2. **Visuomenės sveikatos priežiūra** – organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma.

3. **Sveikatos aplinka** – visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių visuma.

4. **Visuomenės sveikatai darančios įtaką veiksniai** – žmogaus aplinkos biologinių, cheminių, ekonominių, ergonominių, fizikinių, socialinių, psichologinių ir kitų veiksnių, darančių įtaką ir žmogaus, ir visuomenės sveikatai, visuma.

5. **Visuomenės sveikatos priežiūros auditas** – asmenų teikiamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų veiksmingumo, kokybės (tinkamumo) ir prieinamumo įvertinimas.

6. **Visuomenės sveikatos ugdymas** – valstybės ir savivaldybių bei pilietinės iniciatyvos priemonių, formuojančių sveiką gyvenseną, visuma.

7. **Visuomenės sveikatos rizikos veiksniai** – natūralūs gamtos bei dirbtiniai veiksniai, taip pat gyvenimo ir elgesio įpročiai, dėl kurių poveikio atsiranda rizika visų gyventojų ar atskirų jų grupių sveikatai.

8. **Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas** – planuojamos ūkinės veiklos veiksnių, darančių įtaką visuomenės sveikatai, poveikio sveikatai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas.

9. **Visuomenės sveikatos saugos ekspertizė** – visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių galimo ir (ar) esamo poveikio visuomenės sveikatai nustatymas, apibūdinimas ir vertinimas bei išvadų ir pasiūlymų, kaip užkirsti kelią neigiamam poveikiui ar jį riboti, rengimas.

10. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

11. **Visuomenės sveikatos sauga** – organizacinių, techninių, socialinių, ekonominių ir teisinių priemonių, skirtų visuomenės ar atskirų jos grupių sveikatai apsaugoti nuo visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių kenksmingo poveikio arba šio poveikio rizikai kiek įmanoma sumažinti, visuma.

12. **Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma)** – sveikatos apsaugos ministro patvirtintas teisės aktas, nustatantis bendras privalomojo pobūdžio teisės normas visuomenės sveikatos saugos srityje.

13. **Epidemiologiškai svarbi veikla** – veikla, kai asmenys turi tiesioginį sąlytį su neįpakuotais maisto produktais, centralizuotai tiekia vandenį, prižiūri vandentiekio sistemas,

gamina vaistus, kosmetikos priemones bei asmens higienos priemones arba teikia kosmetikos, pirties, kirpimo ir kitas paslaugas, turėdami tiesioginį sąlytį su žmogaus kūnu.

14. **Valstybinė visuomenės sveikatos saugos kontrolė** – įgaliotų valstybės institucijų ir pareigūnų atliekami veiksmai ūkinės komercinės veiklos atitikties visuomenės sveikatos saugos norminių teisės aktų reikalavimams įvertinti bei administracinėms poveikio priemonėms taikyti.

15. **Valstybė narė** – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė ar Europos ekonominės erdvės valstybė.

16. **Radiotechninis objektas** – radijo ryšio įrenginys, spinduliuojantis radijo bangas, veikiantis nuo 10 kHz iki 300 GHz radijo dažnių juostoje.

Straipsnis papildomas 17 dalimi nuo 2014-01-01:

17. **Sanitarinės apsaugos zona** – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XII-408](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 76-3825 (2013-07-16)

3 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros principai

Svarbiausi visuomenės sveikatos priežiūros principai, kuriais vadovaujantis atliekama visuomenės sveikatos priežiūra, yra šie:

- 1) visuomenės sveikatos priežiūros visuotinumasis, priimtinumasis, tinkamumas, prieinamumas ir mokslinis pagrįstumas;
- 2) neatidėliotinas ir visapusiškas visuomenės informavimas, švietimas visuomenės sveikatos klausimais;
- 3) valstybės skatinama sveikatai naudinga ūkinė komercinė veikla ir iniciatyva;
- 4) visuomenės sveikatai kenksmingos veiklos draudimas ar ribojimas;
- 5) valstybės valdymo institucijų ir ūkio subjektų bendradarbiavimas formuojant ir įgyvendinant visuomenės sveikatos politiką;
- 6) žalos visuomenės sveikatai atlyginimas Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Visuomenės sveikatos ir visuomenės galimybės gerinti savo sveikatą užtikrinimo metodai ir priemonės

1. Visuomenės sveikata ir visuomenės gebėjimas gerinti savo sveikatą turi būti užtikrinami šiais metodais ir priemonėmis:

- 1) ligų profilaktika ir kontrolė;
- 2) valstybinių visuomenės sveikatos priežiūros reguliavimų, tikslinių programų, užtikrinančių gyventojų gyvenimo kokybę ir sveikatos gerovę, rengimu ir įgyvendinimu;
- 3) valstybine, savivaldybių ir privačia visuomenės sveikatos priežiūra;
- 4) potencialią grėsmę (pavojų) žmogaus sveikatai keliančių produktų sertifikavimu bei veiklos sričių licencijavimu;
- 5) visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą) ir ekspertizę, neatidėliotinu visuomenės informavimu apie atsiradusias užkrečiamąsias ligas, apsinuodijimus ir kitas masines užkrečiamąsias ligas, gyvenamosios aplinkos būklę, vykdomas ligų kontrolės bei profilaktikos priemones, sveikos gyvensenos propaganda ir gyventojų sveikatos ugdymą;
- 6) kitomis šio Įstatymo nustatytais priemonėmis.

2. Visuomenės sveikatą užtikrinančios priemonės finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, kitų šaltinių, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos.

II SKYRIUS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOS STRUKTŪRA

5 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sistemos struktūra

1. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sistemą sudaro:

1) Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo įstaigos;

2) Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios biudžetinės ir viešosios visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas ir įgyvendinančios organizacines, socialines bei medicinos priemones, skirtas ligų ir traumų profilaktikai, visuomenės sveikatai išsaugoti ir stiprinti;

3) kiti Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, kitų Europos Sąjungos valstybių narių juridiniai asmenys, organizacijos ar jų filialai, taip pat kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ar kitose užsienio valstybėse įsteigtų juridinių asmenų ar organizacijų registruoti filialai Lietuvos Respublikoje, kurie įgyvendina organizacines, teises, ekonomines, technines ir (ar) socialines priemones, skirtas ligų ir traumų profilaktikai, visuomenės sveikatai išsaugoti ir stiprinti, ir įstatymų nustatyta tvarka yra sudarę sutartis su Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos veiklos užsakovais – šių sutarčių galiojimo laikotarpiu.

2. Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos steigiamos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

6 straipsnis. Savivaldybės vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra

1. Savivaldybės:

1) vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną;

2) vykdo savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: rengia, tvirtina ir įgyvendina tikslines savivaldybių sveikatos programas, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas, tarpinstitucinius veiklos planus; vykdo vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, išskyrus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas; įtraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius; vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

Dalies redakcija nuo 2014-10-01:

1. Savivaldybės:

1) vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną;

2) vykdo savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina savivaldybės tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas, tarpinstitucinius veiklos planus; vykdo vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, išskyrus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas; įtraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius; vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

2. Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti steigia visuomenės sveikatos priežiūros biudžetines įstaigas – savivaldybių visuomenės sveikatos biurus.

Savivaldybės visuomenės sveikatos biuras savivaldybių bendradarbiavimo sutarties pagrindu turi teisę teikti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas ir kitų savivaldybių gyventojams.

3. Savivaldybės visuomenės sveikatos biure privalomų pareigybų sąrašą ir joms keliamus kvalifikacinius reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras.

4. Savivaldybių vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra finansuojama iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos, Privalomojo sveikatos draudimo fondo bei kitų teisėtai įgytų lėšų.

5. Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės kasmet Sveikatos apsaugos ministerijai teikia ataskaitą, o prirėikus ir papildomą informaciją apie savivaldybės vykdomas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

Nr. [XII-132](#), 2012-12-20, *Žin.*, 2012, Nr. 154-7938 (2012-12-29)

Nr. [XII-464](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 79-3985 (2013-07-23)

7 straipsnis. Valstybės vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra

1. Valstybės institucijų kompetenciją visuomenės sveikatos priežiūros srityje nustato šis Įstatymas, Sveikatos sistemos įstatymas, taip pat kiti teisės aktai, reglamentuojantys atskiras visuomenės sveikatos priežiūros sritis, apibrėžtas Sveikatos sistemos įstatyme.

2. Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, veikiančių visoje valstybės teritorijoje, steigėja yra Sveikatos apsaugos ministerija ar kita Vyriausybės įgaliota institucija. Šių įstaigų veikla skirta teisės aktų nustatytiems visuomenės sveikatos priežiūros tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugoms teikti.

3. Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios biudžetinės visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėja yra Sveikatos apsaugos ministerija, veikiančios visoje valstybės teritorijoje, vykdo:

1) lėtinių neinfekcinių ligų ir nelaimingų atsitikimų bei traumų profilaktiką, įgyvendindamos sveikos mitybos, fizinio aktyvumo, su mityba ir gyvensena susijusio gyventojų sergamumo mažinimo bei aplinkos sveikatos ir maisto saugos politiką;

2) visuomenės psichikos sveikatos priežiūrą ir psichikos ligų bei priklausomybės ligų profilaktiką ir stebėseną (monitoringą), organizuodamos koordinuotą, multidisciplininę, kompleksinę profilaktikos, gydymo bei psichosocialinės reabilitacijos ir reintegracijos sistemą psichikos sutrikimus turintiems asmenims ir jų šeimoms, užtikrindamos tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą vykdančias programas, skirtas smurto, prievartos, patyčių, agresijos šeimoje, darbe bei visuomenėje, saviagresijos augimo stabilizavimui ir mažinimui, įgyvendindamos politiką, leidžiančią mažinti priklausomybių alkoholiui, tabakui, psichoaktyvioms medžiagoms skaičių bei su tuo susijusią ekonominę naštą;

3) žmonių užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros profilaktikos ir kontrolės priemones, siekdamas mažinti šalies gyventojų sergamumą, mirtingumą ir invalidumą nuo jų, kai kurių užkrečiamųjų ligų likvidavimą, tinkamą pasirengimą ir reagavimą į iškilusias dėl užkrečiamųjų ligų grėsmes visuomenei;

4) profesinių ligų stebėseną (monitoringą).

4. Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių biudžetinių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, kurių steigėja yra Sveikatos apsaugos ministerija, veikiančių visoje valstybės teritorijoje, nomenklatūra nustatyta Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme.

5. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

6. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

8 straipsnis. Neteko galios nuo 2007 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

III SKYRIUS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VALSTYBINIS REGULIAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VADYBA

9 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sistemos koordinavimas ir kontrolė

Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų veiklą koordinuoja ir kontroliuoja Sveikatos apsaugos ministerija ir pagal kompetenciją kitos institucijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

10 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūros strateginis planavimas ir įgyvendinimas

1. Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros politikos tikslus ir uždavinius, gyventojų sveikatos lygio siekiamus rodiklius nustato Seimas, patvirtindamas Lietuvos sveikatos programą.

2. Lietuvos sveikatos programai įgyvendinti Vyriausybė tvirtina Lietuvos nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros strategiją.

3. Valstybės institucijos, įgyvendindamos Lietuvos sveikatos programą, įtraukia Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros strategijos nuostatas į rengiamas socialines ekonomines programas, planus ir regionų plėtros programas.

4. Savivaldybių institucijos Lietuvos nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros strategiją įgyvendina per savivaldybių sveikatos programas.

Dalies redakcija nuo 2014-10-01:

4. Savivaldybių institucijos Lietuvos nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros strategiją įgyvendina per savivaldybės strateginį plėtros ir (ar) savivaldybės strateginį veiklos planus.

5. Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros strategijos, jos įgyvendinimo planų ir programų rengimą bei įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija. Ji rengia ir skelbia visuomenei Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros strategijos įgyvendinimo ataskaitą bei kas dveji metai organizuoja viešą jos rezultatų svarstymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XII-464](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 79-3985 (2013-07-23)

11 straipsnis. Neteko galios nuo 2007 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

ANTRASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTAI

12 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo subjektai

Visuomenės sveikatos priežiūros viešąjį administravimą pagal savo kompetenciją vykdo Vyriausybė, Sveikatos apsaugos ministerija, kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, visuomenės sveikatos centrai apskrityse, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba), Radiacinės saugos centras, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

13 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo įvertinimas ir koordinavimas

Visuomenės sveikatos politikos priemonių planavimą ir įgyvendinimą ministerijose, Vyriausybės įstaigose koordinuoja Valstybinė sveikatos reikalų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, o Vyriausybės įgaliota institucija kasmet organizuoja visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo įvertinimą.

14 straipsnis. Neteko galios nuo 2007 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

15 straipsnis. Visuomenės sveikatos centrų apskrityse kompetencija

Visuomenės sveikatos centrai apskrityse:

1) vykdo asmens sveikatos priežiūros, švietimo, stacionarių globos ir slaugos įstaigų, interneto kavinių ir klubų, keleivių vežimo traukiniais, laivais ir keltais vidaus maršrutais, policijos areštinių ir laisvės atėmimo vietų, juridinių asmenų, valstybės įmonių, savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, taip pat užsienio valstybių juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialų (toliau – įmonė), gaminančių su maistu susiliečiančius ir kosmetikos gaminius, kirpyklų, kosmetikos, tatuiruočių kabinetų, grožio salonų, soliariumų, baseinų, skalbyklų, pirčių, saunų, sporto klubų teikiamų paslaugų, apgyvendinimo paslaugų, žmogaus palaikų laidojimo paslaugų (žmogaus palaikų laikymo, paruošimo šarvoti, šarvojimo) teikimo veiklos, balzamavimo ir kremavimo veiklos valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

2) pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą;

3) pagal Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme nustatytą kompetenciją vykdo užkrečiamųjų ligų profilaktiką ir kontrolę;

4) pagal kompetenciją dalyvauja vykdant teritorijų planavimo ir statybų valstybinę priežiūrą;

Punkto redakcija nuo 2014-01-01:

4) pagal kompetenciją dalyvauja teritorijų planavimo ir statinių statybos procese;

5) vykdo radiotechninių objektų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka derina ūkio subjektų pateiktus radiotechninės dalies projektus ir elektromagnetinės spinduliuotės stebėsenos planus;

6) vykdo sanitarinių apsaugos zonų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

Punkto redakcija nuo 2014-01-01:

6) vykdo sanitarinės apsaugos zonų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

7) vykdo stacionarių triukšmo šaltinių veiklos valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę triukšmo prevencijos zonose;

8) vykdo kvapų kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose;

9) šio Įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nurodytiems asmenims išduoda leidimus-higienos pasus, vykdo jų sąlygų laikymosi priežiūrą;

10) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka pripažįsta Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamą natūralų mineralinį vandenį ir išduoda natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje protokolus; už natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje protokolų išdavimą, šių protokolų dublikatų išdavimą, protokolų patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai protokolas patikslinamas siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant protokolą;

11) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka išduoda ne maisto prekių higieninius pažymėjimus Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamoms medžiagoms ir gaminiams, skirtiems liestis su maistu, įvežamiems iš valstybių ne Europos Sąjungos narių. Už medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ne maisto prekių higieninių pažymėjimų išdavimą, šių pažymėjimų dublikatų

išdavimą ir pažymėjimų patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai pažymėjimas patikslinamas siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant pažymėjimą;

12) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka notifikuoja maisto papildus ir kosmetikos gaminius;

13) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka išduoda nuodingąsias medžiagas gaminančių, tiekiančių rinkai, įsigyjančių, laikančių, naudojančių, taip pat jomis prekiaujančių asmenų kompetenciją patvirtinančius liudijimus; už nuodingąsias medžiagas gaminančių, tiekiančių rinkai, įsigyjančių, laikančių, naudojančių, taip pat jomis prekiaujančių asmenų kompetenciją patvirtinančių liudijimų išdavimą, šių liudijimų dublikatų išdavimą ir liudijimų patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai liudijimas patikslinamas siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant liudijimą;

14) teikia savivaldybių institucijoms šio Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 12 punkte numatytoms funkcijoms atlikti reikalingą informaciją apie savivaldybės teritorijoje padarytus teisės aktų pažeidimus, susijusius su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša;

15) atlieka kitas visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo funkcijas, kurias reglamentuoja šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

15 straipsnio redakcija nuo 2014-01-01

15 straipsnis. Visuomenės sveikatos centrų apskrityse kompetencija

Visuomenės sveikatos centrai apskrityse:

1) vykdo asmens sveikatos priežiūros, švietimo, stacionarių globos ir slaugos įstaigų, interneto kavinių ir klubų, keleivių vežimo traukiniais, laivais ir keltais vidaus maršrutais, policijos areštinių ir laisvės atėmimo vietų, juridinių asmenų, valstybės įmonių, savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, taip pat užsienio valstybių juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialų (toliau – įmonė), gaminančių kosmetikos gaminius, kirpyklų, kosmetikos, tatuiruočių kabinetų, grožio salonų, soliariumų, baseinų, skalbyklų, pirčių, saunų, sporto klubų teikiamų paslaugų, apgyvendinimo paslaugų, žmogaus palaikų laidojimo paslaugų (žmogaus palaikų laikymo, paruošimo šarvoti, šarvojimo) teikimo veiklos, balzamavimo ir kremavimo veiklos valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

2) pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą;

3) pagal Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme nustatytą kompetenciją vykdo užkrečiamųjų ligų profilaktiką ir kontrolę;

4) pagal kompetenciją dalyvauja teritorijų planavimo ir statinių statybos procese;

5) vykdo radiotechninių objektų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka derina ūkio subjektų pateiktus radiotechninės dalies projektus ir elektromagnetinės spinduliuotės stebėsenos planus;

6) vykdo sanitarinės apsaugos zonų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

7) vykdo stacionarių triukšmo šaltinių veiklos valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę triukšmo prevencijos zonose;

8) vykdo kvapų kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose;

9) šio Įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nurodytiems asmenims išduoda leidimus-higienos pasus, vykdo jų sąlygų laikymosi priežiūrą;

10) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka notifikuoja kosmetikos gaminius;

11) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka išduoda nuodingąsias medžiagas gaminančių, tiekiančių rinkai, įsigyjančių, laikančių, naudojančių, taip pat jomis prekiaujančių asmenų kompetenciją patvirtinančius liudijimus; už nuodingąsias medžiagas gaminančių, tiekiančių rinkai, įsigyjančių, laikančių, naudojančių, taip pat jomis prekiaujančių asmenų kompetenciją patvirtinančių liudijimų išdavimą, šių liudijimų dublikatų išdavimą ir liudijimų patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai liudijimas patikslinamas siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant liudijimą;

12) teikia savivaldybių institucijoms šio Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 12 punkte numatytoms funkcijoms atlikti reikalingą informaciją apie savivaldybės teritorijoje padarytus teisės aktų pažeidimus, susijusius su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša;

13) atlieka kitas visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo funkcijas, kurias reglamentuoja šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

Nr. [XII-408](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 76-3825 (2013-07-16)

Nr. [XII-532](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5277 (2013-10-12)

15¹ straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų aiškinimas ir konsultacijų teikimas

1. Apibendrintus visuomenės sveikatos priežiūros veiklą reglamentuojančių teisės aktų taikymo visuomenės sveikatos priežiūros veiklos klausimais išaiškinimus teikia ir skelbia Sveikatos apsaugos ministerija jos nustatyta tvarka.

2. Konsultacijos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos klausimais Viešojo administravimo įstatymo 36³ straipsnio pagrindu teikiamos Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

TREČIASIS SKIRSNIS VALSTYBINIS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS REGULIAVIMAS

16 straipsnis. Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma)

1. Privalomuosius higienos normatyvus bei taisykles, reglamentuojančias fizinių ir juridinių asmenų veiklą, nustato Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma).

2. Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota įstaiga pagal kompetenciją vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) efektyvumo stebėseną (monitoringą).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

17 straipsnis. Visuomenės sveikatos teisės aktų skelbimas

Įmonės, įstaigos ir organizacijos, kurių veiklą nustato visuomenės sveikatos saugos reglamentai (higienos normos) ir kiti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktai, turi sudaryti sąlygas darbuotojams su jais susipažinti.

IV SKYRIUS VISUOMENĖS SVEIKATOS UŽTIKRINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS SVEIKATOS APLINKA

18 straipsnis. Sveikatos aplinkos sauga

1. Sveikatos aplinka saugoma šiomis priemonėmis:

1) gerinama aplinka, kad ji būtų palanki žmonių sveikatai, mažinamas žmogaus veiklos neigiamas poveikis sveikatai, pašalinama aplinkai žmogaus veikla padaryta žala;

2) užtikrinamas kaupiamų duomenų, įvairiais aspektais apibūdinančių sveikatos aplinką, patikimumas ir prieinamumas, jų panaudojimas visuomenės sveikatos būklei įvertinti, tendencijoms ir poveikiui analizuoti;

3) užtikrinama aplinkos rizikos veiksnių žmonių sveikatai vertinimo sistemos veikla;

4) visuomenė informuojama ir mokoma sveikatos aplinkos klausimais, bendradarbiaujama siekiant sveikatos aplinkos tikslų;

5) norint pradėti ar išplėsti ūkinę veiklą, galinčią kelti grėsmę (pavojų) žmogaus sveikatai, atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, priimdamos sprendimus, tvirtindamos programas, turi įgyvendinti šio straipsnio 1 dalyje numatytas priemones.

19 straipsnis. Sveikos mitybos užtikrinimas

1. Sveikos mitybos užtikrinimo priemonės:

- 1) Lietuvos gyventojų mitybos moksliskai pagrįstų duomenų kaupimas ir sveikos mitybos mokymo sistemos sukūrimas;
- 2) su maistu ir geriamuoju vandeniu susijusių ligų plitimo mažinimas, profilaktinių priemonių nustatymas;
- 3) sveiko maisto bei mitybos politikos principų formavimas;
- 4) natūralaus kūdikių maitinimo ir kitų sveikatai palankių mitybos įpročių skatinimas;
- 5) maisto saugos politikos įgyvendinimo siekiant sumažinti gyventojų sergamumą koordinavimas;
- 6) gyventojų mitybos būklės stebėjimas ir vertinimas, priemonių jai gerinti rengimas;
- 7) mokslinių tyrimų mitybos, maisto saugos ir sveikatos srityje vykdymas;
- 8) šio ir kitų įstatymų nustatytų kitų priemonių taikymas.

2. Maisto tvarkymo saugos kontrolę vykdo maisto kontrolės institucija Maisto įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

20 straipsnis. Nacionalinis aplinkos sveikatinimo veiksmų planas (programa)

1. Vyriausybė tvirtina Nacionalinį aplinkos sveikatinimo veiksmų planą (programą), numatantį ligų ir traumų profilaktiką, kontrolę bei šio plano (programos) įgyvendinimo priemones.

2. Sveikatos apsaugos ministerija ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos pagal savo kompetenciją koordinuoja ir kartu su kitomis valstybės, savivaldybių institucijomis, ūkio subjektais įgyvendina Nacionalinį aplinkos sveikatinimo veiksmų planą (programą).

21 straipsnis. Asmenų gyvenamosios aplinkos sauga

1. Saugi asmenų gyvenamoji aplinka užtikrinama šiomis priemonėmis:

- 1) jonizuojančiosios ir nejonizuojančiosios spinduliuotės, triukšmo, vibracijos, kitų kenksmingų fizikinių veiksnių ribojimas;
- 2) pakankamas tinkamo geriamojo vandens kiekis;
- 3) sveikatai kenksmingų atliekų likvidavimas;
- 4) teritorijos apželdinimas alergijos nesukeliantis ir toksinio poveikio sveikatai neturintis augalija;
- 5) tinkamų higienos sąlygų ir režimo gyvenamojoje teritorijoje bei pastatuose sudarymas;
- 6) natūralus ir dirbtinis patalpų ir teritorijų apšvietimas;
- 7) gyvenamųjų patalpų tinkamas mikroklimatas ir grynas oras;
- 8) kitos priemonės.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos pagal kompetenciją užtikrina šio straipsnio 1 dalyje numatytų priemonių vykdymą.

3. Lietuvos Respublikos arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui, kitam fiziniam asmeniui, kuris naudojasi Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos teisės aktų jam suteiktomis judėjimo Lietuvos Respublikoje ar kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtam juridiniam asmeniui, kitų Europos Sąjungos valstybių narių juridiniam asmeniui, organizacijai ar jų filialams, kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ar kitose užsienio valstybėse įsteigtų juridinių asmenų ar organizacijų registruotiems filialams Lietuvos Respublikoje (toliau – fizinis, juridinis asmuo ar filialas) verstis veikla, nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, leidžiama tik turint šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą-higienos pasą. Leidimo-higienos paso išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) tvirtina sveikatos apsaugos ministras. Iš fizinio, juridinio asmens ar filialo nereikalaujama įvykdyti Taisyklėse nurodytų reikalavimų ar sąlygų, jeigu per Taisyklėse nurodytą terminą nustatoma, kad tokius pačius ar iš esmės panašius reikalavimus ar sąlygas jis yra įvykdęs kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir jų laikosi.

4. Veiklos rūšys, kurioms būtinas leidimas-higienos pasas:

- 1) ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų veikla (pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintą licencijuojamų ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašą);
- 2) ligoninių veikla (pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintą licencijuojamų

stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašą);

3) kita asmens sveikatos priežiūros veikla, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro;

4) ugdymo veikla: ikimokyklinio ugdymo veikla, bendrojo lavinimo mokyklų ugdymo veikla, vaikų neformaliojo švietimo mokyklų ugdymo veikla, profesinių mokyklų ugdymo veikla, aukštųjų mokyklų ugdymo veikla;

5) stacionariųjų suaugusiųjų globos ir slaugos įstaigų veikla, stacionariųjų vaikų ir jaunimo globos ir slaugos įstaigų veikla;

6) apgyvendinimo paslaugų veikla (viešbučių, motelių, svečių namų, kurortų sanatorijų, kurortų reabilitacijos centrų, kempingų, turizmo centrų, poilsio namų, jaunimo nakvynės namų veikla);

7) grožio paslaugų veikla (plaukų priežiūros paslaugos, veido priežiūros paslaugos, kūno priežiūros paslaugos, nagų priežiūros paslaugos, tatuiravimo paslaugos, ilgalaikio makiažo paslaugos, papuošalų vėrimo paslaugos);

8) soliariumų paslaugų veikla;

9) sporto klubų paslaugų veikla;

10) pirčių, saunų, baseinų paslaugų veikla;

11) skalbyklų paslaugų veikla;

12) kosmetikos gaminių gamyba;

13) žmogaus palaikų laidavimo paslaugų (žmogaus palaikų laikymo, paruošimo šarvoti, šarvojimo) teikimo veikla, kremavimo veikla, balzamavimo veikla;

14) stacionariųjų triukšmo šaltinių veikla triukšmo prevencijos zonose.

5. Reikalavimus, keliamus patalpoms ir jų įrengimui, asmenims, vykdančioms ūkinę komercinę veiklą, naudojamoms priemonėms ir įrangai, vykdančioms atitinkamą ūkinę komercinę veiklą, kuriai būtinas leidimas-higienos pasas, nustato visuomenės sveikatos saugos reglamentai (higienos normos) ir kiti visuomenės sveikatos saugos teisės aktai.

6. Prieš išduodant leidimą-higienos pasą įvertinama, ar pateikti tinkamai informuoti dokumentai, įrodantys teisėtą naudojimąsi patalpomis ir (ar) įranga, atliekamas ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas veiklos vykdymo vietoje, kurio metu patikrinama ir įvertinama, ar numatomos vykdyti ūkinės komercinės veiklos sąlygos atitinka visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) ir kitų šio straipsnio 4 dalyje nurodytų veiklos rūšių visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas atliekamas ir sprendimas išduoti leidimą-higienos pasą priimamas Taisyklių nustatyta tvarka.

7. Leidimas-higienos pasas neišduodamas, jeigu:

1) ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimo pažymos išvadose nurodyta, kad ūkinės komercinės veiklos sąlygos neatitinka visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) ir kitų visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;

2) per nustatytą terminą fizinis, juridinis asmuo ar filialas nesudarė leidimus-higienos pasus išduodančiai institucijai galimybių atlikti ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimo;

3) per nustatytą terminą fizinis, juridinis asmuo ar filialas nepateikė laboratorinių tyrimų, reikalingų ūkinės komercinės veiklos sąlygoms įvertinti, protokolų;

4) patalpų, kuriose numatoma vykdyti ūkinę komercinę veiklą, paskirties pogrupis pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis neatitinka ūkinės komercinės veiklos, kuriai prašoma leidimo-higienos paso. Statinių paskirties grupes ir pogrupius nustato aplinkos ministras.

8. Leidimas-higienos pasas patikslinamas išduodant naują leidimą-higienos pasą, jeigu pasikeičia leidime-higienos pase nurodyti duomenys: juridinio asmens ar filialo pavadinimas, buveinės adresas, kodas (suteikiamas naujas kodas), fizinio asmens duomenys, adresas, kuriuo galima siųsti korespondenciją, ar kiti su vykdomos ūkinės komercinės veiklos sąlygomis nesusiję duomenys (rekvizitai), reorganizavus juridinį asmenį, jeigu nesikeičia ūkinės komercinės veiklos vykdymo vieta, taip pat siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant leidimą-higienos pasą. Leidimas-higienos pasas patikslinamas remiantis iki to laiko atlikto ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimo pažyma Taisyklių nustatyta tvarka.

9. Leidimo-higienos paso galiojimas sustabdomas:

1) jeigu valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu nustatoma, kad ūkinės komercinės veiklos sąlygos nebeatitinka visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos

normų) ir kitų visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimų ir Taisyklių nustatyta tvarka įspėtas apie nustatytus trūkumus ir (ar) pažeidimus leidimo-higienos paso turėtojas per nustatytą terminą nepašalina nurodytų trūkumų ir (ar) pažeidimų;

2) leidimo-higienos paso turėtojas pateikia prašymą sustabdyti leidimo-higienos paso galiojimą.

10. Jeigu leidimo-higienos paso galiojimas sustabdytas šio Įstatymo 21 straipsnio 9 dalies 1 punkto pagrindu, leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymas panaikinamas tik atlikus ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimą, kurio metu turi būti įvertinti tie ūkinės komercinės veiklos aspektai, dėl kurių buvo priimtas sprendimas sustabdyti leidimo-higienos paso galiojimą, ir nustatus, kad ūkinė komercinė veikla atitinka visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) ir kitų visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus. Ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas atliekamas, sprendimas panaikinti leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymą arba atsisakyti panaikinti leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymą priimamas Taisyklėse nustatyta tvarka.

11. Jeigu leidimo-higienos paso galiojimas sustabdytas šio įstatymo 21 straipsnio 9 dalies 2 punkto pagrindu, leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymas panaikinamas gavus leidimo-higienos paso turėtojo prašymą panaikinti leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymą ir pareiškėjui prašyme deklaravus, kad ūkinės komercinės veiklos sąlygos, buvusios iki leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymo, nepasikeitė.

12. Leidimo-higienos paso galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) leidimo-higienos paso turėtojas pateikia prašymą panaikinti leidimo-higienos paso galiojimą;

2) juridinis asmuo ar filialas likviduojamas ar reorganizuojamas keičiant ūkinės komercinės veiklos vykdymo vietą, fizinis asmuo miršta;

3) Taisyklių nustatyta tvarka įspėtas dėl leidimo-higienos paso galiojimo panaikinimo fizinis, juridinis asmuo ar filialas per 6 mėnesius nuo leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymo nepateikė įrodymų dėl trūkumų ir (ar) pažeidimų, dėl kurių buvo priimtas sprendimas sustabdyti leidimo-higienos paso galiojimą, tinkamo pašalinimo ir nesikreipė į leidimus-higienos pasus išduodančią instituciją dėl leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymo panaikinimo arba kreipėsi, tačiau įvertinus pateiktus dokumentus ir atlikus ūkinės komercinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimą buvo priimtas sprendimas atsisakyti panaikinti leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymą;

4) fizinis, juridinis asmuo ar filialas netenka teisės naudotis patalpomis ir (ar) įranga, kuriose ar su kuria vykdyti ūkinę komercinę veiklą buvo išduotas leidimas-higienos pasas.

13. Leidimas-higienos pasas išduodamas neribotam laikui. Už leidimo-higienos paso ar jo dublikato išdavimą, leidimo-higienos paso patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai leidimas-higienos pasas patikslinamas siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant leidimą-higienos pasą. Leidimai-higienos pasai apskaitomi ir registruojami Taisyklėse nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

22 straipsnis. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

23 straipsnis. Teritorijų, statinių ir visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų atitikimas

Visi statybos dalyviai, valstybinės teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros institucijos, projektavimo sąlygas nustatantys subjektai privalo užtikrinti, kad teritorijų planavimo dokumentai, statinių projektai, pagal juos sutvarkyta aplinka ir pastatyti statiniai atitiktų visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus.

Straipsnio redakcija nuo 2014-01-01:

23 straipsnis. Teritorijų planavimo dokumentų, žemėtvarkos planavimo dokumentų, statinių projektų atitiktis visuomenės sveikatos saugos teisės aktams

Užtikrinti, kad teritorijų planavimo dokumentai, žemėtvarkos planavimo dokumentai, statinių projektai, pagal juos sutvarkyta aplinka ir pastatyti statiniai atitiktų visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus, pagal kompetenciją privalo:

1) teritorijų planavimo ar žemėtvarkos planavimo dokumentų organizatoriai ir rengėjai, planavimo sąlygas ar žemės valdos projekto rengimo reikalavimus nustatantys subjektai, teritorijų planavimo ar žemėtvarkos planavimo dokumentus derinančios institucijos, teritorijų planavimo ar žemėtvarkos planavimo valstybinės priežiūros institucijos, žemės administravimą vykdančios valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

2) statybos dalyviai, prisijungimo sąlygas, specialiuosius architektūros reikalavimus, specialiuosius paveldosaugos reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus nustatančios, statybos ar rekonstravimo projektus tikrinančios ir statybą leidžiančius dokumentus išduodančios, statybos užbaigimą tvirtinančios ir statybos valstybinę priežiūrą vykdančios institucijos ir subjektai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-408](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 76-3825 (2013-07-16)

24 straipsnis. Sanitarinės apsaugos zonos

1. Asmenys, projektuojantys, statantys, rekonstruojantys, valdantys ar turintys nuosavybės teise statinius, kuriuose vykdoma veikla yra epidemiologiškai svarbi arba susijusi su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša, projektuoja ir įrengia aplink šiuos statinius sanitarinės apsaugos zonas. Sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos rengiant bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius planus ar atliekant ūkio subjektų rekonstrukcijas, gamybos proceso modernizavimą ar keitimą, kurių metu pasikeičia planuojamos ūkinės veiklos rūšis ar jos intensyvumas. Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymą organizuoja teritorijų planavimo organizatorius.

2. Ūkinės komercinės veiklos rūšis, kurioms nustatomos sanitarinės apsaugos zonos, sanitarinės apsaugos zonos ribų dydžius, režimo reikalavimus nustato Vyriausybė. Sanitarinių apsaugos zonų dydžiai Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti tikslinami (didinami arba mažinami).

3. Sanitarinių apsaugos zonų įgyvendinimo kontrolę pagal kompetenciją vykdo savivaldybių institucijos, Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos įstaigos ir kitos valstybės valdymo institucijos.

Straipsnio redakcija nuo 2014-01-01:

24 straipsnis. Sanitarinės apsaugos zonos

1. Asmenys, projektuojantys, statantys, rekonstruojantys (norintys keisti ūkinę veiklą, didinti jos intensyvumą), valdantys ar turintys nuosavybės teise statinius, kuriuose vykdoma (planuojama vykdyti) ūkinė veikla yra susijusi su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša, arba planuojantys šių statinių teritorijas, nustato sanitarinės apsaugos zonas. Sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos ir įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą vadovaujantis Žemės įstatymu.

2. Ūkinei veiklai, kuriai nustatomos sanitarinės apsaugos zonos, sanitarinės apsaugos zonos ribų dydžius nustato Vyriausybė. Pastatams, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai (iki 300 sutartinių gyvulių), su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų, sanitarinės apsaugos zonos nenustatomos. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Vyriausybės patvirtinti sanitarinės apsaugos zonos ribų dydžiai gali būti sumažinti.

3. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, gali būti nustatyti kitokie negu Vyriausybės patvirtinti sanitarinės apsaugos zonos ribų dydžiai.

4. Ūkinei veiklai, kuri susijusi su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša, nustatytose ir įteisintose sanitarinės apsaugos zonose draudžiama statyti gyvenamosios paskirties pastatus (namus), sodo namus, viešbučių, administracinės, prekybos, maitinimo, kultūros, mokslo, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su

apgyvendinimu, įrengti minėtų objektų patalpas kitos paskirties pastatuose, steigti rekreacines teritorijas, išskyrus atvejus, kai minėti objektai naudojami tik įmonės ar ūkininko ūkio reikmėms.

5. Kontrolę, kaip laikomasi sanitarinės apsaugos zonų nustatymo ir zonoms nustatytų reikalavimų, pagal kompetenciją vykdo savivaldybių institucijos, Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos institucijos ir kitos valstybės valdymo institucijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XII-408](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 76-3825 (2013-07-16)

25 straipsnis. Visuomenės sveikatos saugos užtikrinimas planuojant teritorijas, pradedant ir plečiant ūkinę veiklą

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, rengdami planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, teritorijų planavimo dokumentus ir statinių projektus, įstatymų nustatyta tvarka atlieka poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

2. Kai atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytus atvejus ir vertinimo atlikimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

ANTRASIS SKIRSNIS LIGŲ IR TRAUMŲ PROFILAKTIKA BEI KONTROLĖ

26 straipsnis. Neinfekcinių ligų ir traumų epidemiologinė priežiūra bei tyrimai

1. Neinfekcinėms ligoms ir traumoms, kurios atsiranda dėl gyvenimo būdo ir įpročių, darbo, mokslo bei kitų veiklos sąlygų, taikoma epidemiologinė priežiūra.

2. Neinfekcinių ligų ir traumų kontrolės ir profilaktikos privalomoji epidemiologinė priežiūra apima asmenis, kurių veikla susijusi su nuodingosiomis medžiagomis ar jų produktais, centralizuotai tiekiančius geriamąjį vandenį, prižiūrinčius vandentiekio sistemas, gaminančius vaistus, kosmetikos bei asmens higienos priemones arba teikiančius kosmetikos ir kitas paslaugas, kurių metu žmogaus aplinką veikia cheminiai, ekonominiai, ergonominiai, fizikiniai, socialiniai ir psichologiniai veiksniai.

3. Sveikatos apsaugos ministerija nustato epidemiologiškai analizuojamų neinfekcinių ligų sąrašus bei specialiuosius higienos reikalavimus šio straipsnio 2 dalyje numatytai veiklai vykdyti.

4. Teritorinės ligonių kasos kartą per dvejus metus organizuoja Lietuvos Respublikos privalomuoju sveikatos draudimu apdraustų asmenų sveikatos būklės ir rizikos veiksnių paplitimo tyrimus. Šių tyrimų tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Teritorinės ligonių kasos organizuoja privalomuoju sveikatos draudimu apdraustų asmenų ligų ir traumų pasekmių bei sveikatos priežiūros ekonominį įvertinimą. Šio darbo turinį ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

27 straipsnis. Neinfekcinių ligų kontrolės ir profilaktikos valdymas

1. Neinfekcinių ligų, būdingų teritorijos administraciniam vienetui, epidemiologinį stebėjimą atlieka savivaldybių institucijos Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo nustatyta tvarka.

2. Savivaldybės taryba kadencijos laikotarpiui tvirtina neinfekcinių ligų profilaktikos ir kontrolės bei sveikatos palaikymo ir stiprinimo programas, kuriose numatomi per savivaldybės kadenciją siekiami sveikatos rodikliai, kasmet išklauso mero pateikiamas šių programų vykdymo ataskaitas.

Dalies redakcija nuo 2014-10-01:

2. Savivaldybės institucijų neinfekcinių ligų profilaktikos ir kontrolės bei sveikatos palaikymo ir stiprinimo plėtojimą, siekiamus sveikatos rodiklius nustato savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XII-464](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 79-3985 (2013-07-23)

28 straipsnis. Epidemiologiškai svarbi veikla

Epidemiologiškai svarbias veiklos sritis, kuriose, nesilaikant nustatytų higienos reikalavimų, galėtų kilti pavojus užsikrėsti užkrečiamosiomis ligomis bei atsirastų neinfekcinių ligų protrūkiai, nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

TREČIASIS SKIRSNIS VARTOTOJŲ SVEIKATOS SAUGA

29 straipsnis. Nekenksmingumo vartotojų sveikatai užtikrinimas

1. Gaminti, platinti ir vartoti naujų rūšių žaliavas, produktus (statybines medžiagas, tarą, įpakavimo medžiagas, parfumeriją ir kosmetiką, dirbinius vaikams ir kt.), diegti naujas technologines linijas, procesus, naujus įrenginius, prietaisus ir darbo įrankius leidžiama, jeigu jie atitinka teisės aktų reikalavimus.

2. Gaminti, naudoti, laikyti, vežti ir sunaikinti nuodingas ir pavojingas chemines medžiagas galima tik teisės aktų nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Informacinė sistema

1. Siekdama skatinti nelaimingų atsitikimų buityje profilaktiką, produktų saugumo gerinimą bei vartotojų informavimą ir ugdymą, kad šie saugiau vartotų produktus, Sveikatos apsaugos ministerija parengia vartotojų apsinuodijimų ir nelaimingų atsitikimų informacinę sistemą.

2. Vartotojų apsinuodijimų ir nelaimingų atsitikimų informacinėje sistemoje kaupiama informacija apie apsinuodijimus ir nelaimingus atsitikimus buityje, kurių metu nukentėjo ir (ar) žuvo žmonės.

3. Vartotojų apsinuodijimų ir nelaimingų atsitikimų informacinę sistemą sudaro sveikatos priežiūros įstaigų, gelbėjimo tarnybų bei kitų institucijų teikiama informacija.

31 straipsnis. Produktų sauga

Saugūs produktai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus privalomuosius produktų saugos reikalavimus.

32 straipsnis. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, Žin., 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

V SKYRIUS SVEIKA GYVENSENA

PIRMASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS

33 straipsnis. Visuomenės sveikatos stiprinimas

Visuomenės sveikatos stiprinimas apima sveikatos mokymą, informacijos apie sveiką gyvenseną sklaidimą, sveikos gyvensenos propagavimą, formavimą ir nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą, kitas šio Įstatymo ir visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų numatytas priemones.

34 straipsnis. Visuomenės sveikatos mokymas

1. Valstybės tarnautojai privalo turėti žinių apie visuomenės sveikatos politikos ir strategijų formavimą bei įgyvendinimą. Valstybės tarnautojų, kurie privalo įgyti šių žinių, grupes ir kategorijas, jų mokymo programas ir tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos.

2. Valstybės ir savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos organizuoja savivaldybių bendruomenių narių, suinteresuotų visuomeninių organizacijų narių mokymą, kaip spręsti visuomenės sveikatos problemas.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijos visuomenės sveikatos stiprinimo mokymą įtraukia į sveikatos priežiūros specialistų, socialinių darbuotojų, pedagogų, vaikų ugdymo bei kūno kultūros specialistų rengimo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas.

4. Asmenys, kurie dirba pagal profesijas, įrašytas į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, privalo įgyti žinių sveikatos klausimais pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus. Šių asmenų privalomąjį sveikatos mokymą vykdo šiam darbui licencijuoti fiziniai, juridiniai asmenys ar filialai.

5. Jeigu darbuotojas, išskyrus valstybės viešojo administravimo tarnautojus, atsisako išklausti privalomojo sveikatos mokymo kursą, darbdavys jį nušalina nuo darbo arba, esant galimybei, toje pačioje darbovietėje perkelia į kitą darbą, kuriame nereikia privalomojo sveikatos mokymo žinių.

6. Asmenų, kurie dėl savo darbo ar kitos veiklos pobūdžio privalo įgyti pirmosios medicinos pagalbos teikimo žinių ir įgūdžių, profesijų ir veiklos sričių sąrašą bei mokymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

7. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

35 straipsnis. Sveikatos žinių populiarinimas

1. Visuomenės informavimo priemonės turi pranešti gyventojams apie nepalankias, pavojingas ir grėsmingas jų sveikatai situacijas, sveikatos priežiūros viešojo administravimo institucijų pareigūnams ir specialistams suteikti galimybę paaiškinti apie priemones, kurios padėtų išvengti žalos sveikatai ar šią žalą sumažinti.

2. Sveikata populiarinama pagal valstybės ir savivaldybių sveikatos programas.

36 straipsnis. Vaikų sveikatos sauga ir stiprinimas

1. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose ir bendrojo lavinimo mokyklose turi būti sudarytos sąlygos vaikų sveikatai išsaugoti ir stiprinti, vaikų sveikatos priežiūrai užtikrinti.

2. Vaikų sveikatos sauga įgyvendinama:

1) užtikrinant įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas vaikų ugdymo, mokymosi, mitybos, kūno kultūros ir sporto, poilsio, medicinos bei psichologinės pagalbos teikimo sąlygas ugdymo įstaigose ir vaikų apsaugą nuo fizinę bei psichinę sveikatą žalojančio poveikio;

2) užtikrinant visiems vaikams tinkamą sveikatos priežiūrą;

3) didinant visų vaikų imunitetą užkrečiamosioms ligoms, nuo kurių skiepijama.

3. Vyriausybė tvirtina Vaikų sveikatos stiprinimo programą, numatančią vaikų aplinkos sveikatinimo priemones, sveikatos ugdymą, ligų ir traumų profilaktiką bei kontrolę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

37 straipsnis. Asmenų veikla visuomenės sveikatai stiprinti

1. Valstybė skatina fizinių ir juridinių asmenų veiklą, stiprinančią visuomenės sveikatą, padeda kurti sveiką aplinką, skatina žmones gyventi sveikai ir stiprinti sveikos gyvensenos motyvus.

2. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

ANTRASIS SKIRSNIS POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMAS

38 straipsnis. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

1. Atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, nustatomas visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių galimas poveikis visuomenės sveikatai.

2. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliekamas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

3. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinius nurodymus tvirtina sveikatos apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

39 straipsnis. Visuomenės sveikatos saugos ekspertizė

1. Visuomenės sveikatos saugos ekspertizė atliekama nustatant, apibūdinant ir įvertinant fizikinių, cheminių, biologinių, mutageninių, teratogeninių, psichosocialinių, ergonominių ir kitų veiksnių galimą ir (ar) esamą įtaką visuomenės sveikatai ir parengiant išvadas bei pasiūlymus, kaip užkirsti kelią neigiamam poveikiui ar jį riboti.

2. Visuomenės sveikatos saugos ekspertizę gali atlikti asmenys, teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teisę verstis šia veikla. Valstybinę visuomenės sveikatos saugos ekspertizę Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka atlieka Vyriausybės įgaliotos valstybės įstaigos.

3. Visuomenės sveikatos saugos ekspertizės išvados teikiamos kompetentingoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, o šios jas išnagrinėja ir prireikus imasi atitinkamų priemonių.

4. Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais visuomenės sveikatos saugos ekspertizė atliekama ūkio subjektų lėšomis, o valstybinė visuomenės sveikatos saugos ekspertizė – valstybės viešojo administravimo institucijų užsakymu valstybės biudžeto lėšomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

40 straipsnis. Standartų, techninių dokumentų vertinimas visuomenės sveikatos požiūriu

Visuomenės sveikatos požiūriu taip pat vertinami standartų, techninių dokumentų, galinčių turėti įtakos visuomenės sveikatos veiksnių atsiradimui, buvimui ir mastui, projektai.

TREČIASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS KONTROLĖ

41 straipsnis. Visuomenės sveikatos kontrolė

1. Visuomenės sveikatos kontrolė yra valstybinė ir savivaldybių.

2. Visuomenės sveikatos kontrolės rūšis nustato Sveikatos sistemos įstatymas.

3. Viešojo administravimo institucijos vykdo visuomenės sveikatos kontrolę pagal savo kompetenciją, nustatytą teisės aktuose.

4. Sanitarijos priemonių įgyvendinimo kontrolę savivaldybių teritorijose vykdo savivaldybių sanitarijos inspektoriai sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

5. Valstybinė visuomenės sveikatos saugos kontrolė vykdoma sveikatos apsaugos ministro patvirtinto Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento nustatyta tvarka.

6. Vykdydami valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę šio Įstatymo 15 straipsnio 1, 2, 5, 6, 7 ir 8 punktuose apibrėžtuose objektuose (toliau – kontrolės objektai), visuomenės sveikatos centrų apskrityse tarnautojai turi teisę:

1) pateikę tarnybinį pažymėjimą ir įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens išduotą pavedimą, laisvai ir be išankstinio perspėjimo įeiti į kontrolės objektus jų darbo metu;

2) tikrinti, ar laikomasi visuomenės sveikatos priežiūros norminių teisės aktų reikalavimų;

3) reikalauti, kad kontrolės objektų vadovai ar jų įgalioti asmenys atvyktų ir teiktų paaiškinimus žodžiu ir (ar) raštu;

4) siūlyti atitinkamai institucijai sustabdyti ar panaikinti licenciją verstis ūkine komercine veikla asmenims, kurių vykdoma veikla gali padaryti ar padarė žalos sveikatai;

5) Produktų saugos įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais pagrindais ir Vyriausybės nustatyta tvarka taikyti rinkos ribojimo priemones.

7. Visuomenės sveikatos centrų apskrityse tarnautojai gali turėti ir kitų teisių, nustatytų kituose įstatymuose.

8. Visuomenės sveikatos centrų apskrityse tarnautojai, įgalioti atlikti valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, pažeidę šio Įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

9. Visuomenės sveikatos centrų apskrityse tarnautojų veiksmai gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

10. Valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę krašto apsaugos sistemos institucijose krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka, suderinta su Sveikatos apsaugos ministerija, vykdo krašto apsaugos ministro įgaliota institucija. Krašto apsaugos ministro įgaliotos institucijos tarnautojai, įgalioti atlikti valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, turi šio straipsnio 6 dalyje ir kituose įstatymuose nustatytas teises. Krašto apsaugos ministro įgaliotos institucijos tarnautojai, įgalioti atlikti valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, pažeidę šio Įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

11. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

42 straipsnis. Valstybinis visuomenės sveikatos priežiūros veiklos auditas

Valstybinį visuomenės sveikatos priežiūros veiklos auditą vykdo Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota įstaiga Vyriausybės nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

VI SKYRIUS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKA

43 straipsnis. Teisė verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla

1. Visuomenės sveikatos priežiūros veikla Lietuvos Respublikoje turi teisę verstis Lietuvos Respublikos arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai, kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo Lietuvos Respublikoje ar kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, kitų Europos Sąjungos valstybių narių juridiniai asmenys, organizacijos ar jų filialai, taip pat kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ar kitose užsienio valstybėse įsteigtų juridinių asmenų ar organizacijų registruoti filialai Lietuvos Respublikoje (toliau – fizinis, juridinis asmuo ar filialas), turintys šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka tam išduotą ir galiojančią licenciją.

2. Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos rūšys:

- 1) privalomasis pirmosios pagalbos mokymas;
- 2) privalomasis higienos įgūdžių mokymas;
- 3) privalomasis mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai;
- 4) visuomenės sveikatos saugos ekspertizė;
- 5) poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;
- 6) kenkėjų kontrolė (dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija).

3. Fiziniam asmeniui, siekiančiam verstis licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla, Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencija išduodama Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijavimo nuostatuose (toliau – Nuostatai) nustatyta tvarka, jeigu pateikiami visi Nuostatuose nurodyti dokumentai ir fizinis asmuo atitinka šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus reikalavimus. Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencija neišduodama, jeigu fizinis asmuo nepateikė visų reikiamų dokumentų, neatitinka šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų reikalavimų ir (ar) neįvykdė kitų Nuostatuose nurodytų sąlygų. Nuostatus tvirtina sveikatos apsaugos ministras. Fizinis asmuo, norintis gauti Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) išsilavinimas, kvalifikacija ir patirtis turi atitikti Nuostatuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus asmenims, siekiantiems verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla;

2) turėti sveikatos apsaugos ministro patvirtintame Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąraše nurodytas atitinkamai licencijuojamai veiklos rūšiai privalomas priemones ir įrangą.

4. Juridiniam asmeniui ar filialui, siekiančiam verstis licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla, Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencija išduodama Nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pateikiami visi Nuostatuose nurodyti dokumentai ir juridinis asmuo ar filialas atitinka šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus reikalavimus. Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencija neišduodama, jeigu juridinis asmuo ar filialas nepateikia visų reikiamų dokumentų, neatitinka šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų reikalavimų ir (ar) neįvykdė kitų Nuostatuose nurodytų sąlygų. Juridinis asmuo ar filialas, norintis gauti Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) turėti sveikatos apsaugos ministro patvirtintame Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąraše nurodytas atitinkamai licencijuojamai veiklos rūšiai privalomas priemones ir įrangą;

2) užtikrinti, kad darbuotojų, vykdančių funkcijas, tiesiogiai susijusias su licencijuojama veikla, išsilavinimas, kvalifikacija ir patirtis atitiktų Nuostatuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus asmenims, siekiantiems verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla.

5. Iš fizinio, juridinio asmens ar filialo nereikalaujama įvykdyti šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų reikalavimų ar sąlygų, jeigu per Nuostatuose nustatytą terminą nustatoma, kad tokius pačius ar iš esmės panašius reikalavimus ar sąlygas jis yra įvykđęs kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir jų laikosi. Fiziniam, juridiniam asmeniui ar filialui kitoje valstybėje narėje išduota licencija ar kitas dokumentas, suteikiantis teisę verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla, yra pripažįstami Lietuvos Respublikoje, jeigu per Nuostatuose nurodytą terminą nustatoma, kad jo turimos licencijos ar kito dokumento, suteikiančio teisę verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla, išdavimo sąlygos ir reikalavimai yra tokie patys ar iš esmės panašūs į šio Įstatymo 43 straipsnyje nustatytus Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijos išdavimo sąlygas ir reikalavimus, keliamus atitinkamai veiklos rūšiai.

6. Licencija patikslinama išduodant naują licenciją, jeigu pasikeičia licencijoje nurodyti duomenys: fizinio asmens duomenys, adresas, kuriuo galima siųsti korespondenciją, juridinio asmens, kitos organizacijos ar filialo pavadinimas, buveinės adresas, juridinio asmens kodas ar kiti su licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla nesusiję duomenys (rekvizitai), taip pat siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant licenciją. Licencija patikslinama remiantis pateiktais atitinkamais dokumentais.

7. Licencijos galiojimas sustabdomas, jeigu:

1) licencijos turėtojas nesilaiko licencijuojamos veiklos sąlygų, neatitinka kvalifikacinių reikalavimų ar pažeidžia įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su licencijuojama veikla, reikalavimus ir Nuostatų nustatyta tvarka įspėtas apie nustatytus trūkumus ir (ar) pažeidimus per nustatytą terminą nepašalina licencijuojamos veiklos trūkumų ir (ar) pažeidimų ar nepateikia tai įrodančių dokumentų;

2) licencijos turėtojas raštu prašo sustabdyti licencijos galiojimą.

8. Licencijos galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu licencijos, kurios galiojimas buvo sustabdytas, turėtojas pateikia licencijuojamos veiklos sąlygų neatitikčių, trūkumų ir (ar) pažeidimų, dėl kurių buvo sustabdytas jo licencijos galiojimas, pašalinimą įrodančius dokumentus, arba licencijos turėtojo prašymu, jeigu licencija buvo sustabdyta jo paties prašymu. Licencijos galiojimas sustabdomas ir galiojimo sustabdymas panaikinamas Nuostatuose nustatyta tvarka.

9. Licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) licencijos turėtojas raštu prašo panaikinti licencijos galiojimą;

2) licencijos turėtojas – juridinis asmuo ar filialas – yra likviduotas;

3) licencijos turėtojas – fizinis asmuo – miršta;

4) paaiškėja, kad licencijai gauti buvo pateikti suklastoti ar klaidingi dokumentai ar duomenys;

5) licencijos turėtojas, kurio licencijos galiojimas buvo sustabdytas, Nuostatų nustatyta tvarka įspėtas dėl licencijos galiojimo panaikinimo, per nustatytą terminą nepašalina nustatytų trūkumų ar pažeidimų ir (ar) nesikreipė dėl licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimo arba kreipėsi, tačiau buvo priimtas sprendimas atsakyti panaikinti licencijos galiojimo sustabdymą;

6) licencijos turėtojas, kurio licencijos galiojimas sustabdytas, toliau vykdo licencijuojamą veiklą;

7) licencijos turėtojui galioja teismo sprendimu nustatytas veiklos apribojimas, draudžiantis verstis licencijoje nurodyta veikla.

10. Licencijų turėtojai, vykdydami licencijuojamą veiklą, privalo laikytis Nuostatuose nurodytų licencijuojamos veiklos sąlygų. Licencijos išduodamos neribotam laikui.

11. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatomas minimalus asmenų, kurie gali vykdyti kenkėjų kontrolės (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) veiklą, skaičius, jeigu tai yra būtina, siekiant užtikrinti kenkėjų kontrolę atliekančių asmenų ir visuomenės sveikatos saugą. Kenkėjų kontrolė (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija), jos vykdymo atvejai ir sąlygos, taip pat šiai veiklai naudojamos priemonės turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus.

12. Privalomieji pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymai vykdomi sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

13. Visuomenės sveikatos saugos ekspertizė atliekama Vyriausybės nustatyta tvarka.

14. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliekamas pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus metodinius nurodymus.

15. Licencijas išduoda, registruoja, patikslina, sustabdo, jų galiojimą panaikina ir apie tai skelbia Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ arba institucijos interneto svetainėje.

16. Už licencijos, suteikiančios teisę fiziniams, juridiniams asmenims ir filialams verstis licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos atitinkama rūšimi, išdavimą, šių licencijų dublikatų išdavimą, licencijų patikslinimą imama valstybės rinkliava, išskyrus atvejus, kai licencija patikslinama siekiant ištaisyti klaidas, padarytas išduodant licenciją.

17. Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos kontrolę sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka vykdo visuomenės sveikatos centrai apskrityse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

44 straipsnis. Netenka galios nuo 2010 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

45 straipsnis. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų profesinis tobulinimas

1. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų profesinis tobulinimas yra teorinių ir praktinių žinių tobulinimas.

2. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų teorinio ir praktinio profesinio tobulinimosi formos yra šios:

1) mokslo įstaigų, įregistruotų teisės aktų nustatyta tvarka ir turinčių leidimus šiam darbui, organizuoti kursai ir seminarai;

2) aukštųjų mokyklų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų mokslo draugijų organizuojamos mokslinės ir mokslinės praktinės konferencijos;

3) įstaigų ir įmonių pagal sutartis su Lietuvos ir užsienio studijų institucijomis organizuoti teorinio ir praktinio tobulinimosi kursai ir seminarai;

4) visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo subjektų ar jų įsteigtų profesinio tobulinimo, specializuotų visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų ir įmonių, turinčių licenciją verstis visuomenės sveikatos priežiūra, organizuoti praktinio tobulinimosi kursai ir seminarai.

3. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų profesinio tobulinimosi pažymėjimai pripažįstami Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

4. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų profesinis tobulinimas vykdomas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus 47 straipsnį, įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

47 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei ir kitoms institucijoms

1. Vyriausybė iki 2002 m. spalio 1 d. parengia ir pateikia Seimui su šio Įstatymo įgyvendinimu susijusių įstatymų pakeitimų ir papildymų projektus.

2. Vyriausybė ir kitos institucijos iki 2002 m. gruodžio 31 d. parengia ir patvirtina šiam Įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1150](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2455 (2007-06-09)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 2, 5, 6, 7, 9, 15, 16, 19, 21, 22, 24, 27, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI 8, 11, 14 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d., išskyrus Įstatymo 3, 4, 9, 14, 19, 20, 21 ir 22 straipsnius, kurie įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d., ir Įstatymo 23 straipsnio 1 ir 3 dalis.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-792](#), 2010-04-29, Žin., 2010, Nr. 57-2809 (2010-05-18)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 2, 5, 6, 7, 10, 12, 15, 21, 34, 37, 41, 43, 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR 22, 32, 44 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 8 straipsnio 5 dalyje išdėstyto Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 21 straipsnio 7 dalies 4 punktą ir šio įstatymo 17 straipsnį, įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

Šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje išdėstyto Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 21 straipsnio 7 dalies 4 punktas įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1757](#), 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 153-7194 (2011-12-15)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 6, 12, 15, 41, 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 7 straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2012-07-01.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-132](#), 2012-12-20, Žin., 2012, Nr. 154-7938 (2012-12-29)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-408](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3825 (2013-07-16)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 2, 15, 23, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-464](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3985 (2013-07-23)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 6, 10 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. spalio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-532](#), 2013-10-03, Žin., 2013, Nr. 107-5277 (2013-10-12)

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušra Bodin (2013-10-15)

aubodi@lrs.lt